

**Uittreksel van enkele hoofdstukken over
Opwekking – Herleving**

Uit

Evangelicals - Then and Now

Persoonlijke Overdenking

van Rev. Peter Jeffery

Vertaling Drs. K. van Berghem

Over de schrijver

Peter Jeffery begon zijn pastorale werk als predikant in Cwmbran in Zuid-Wales. Daarna ging hij naar Rugby Evangelical Free Church in de Engelse Midlands. Daar vond een opmerkelijke groei plaats. Vandaar ging hij naar Bethlehem Church in Sandfields, Port Talbot opnieuw in Zuid-Wales. Hoewel hij nu met pensioen is, wordt hij nog steeds als evangelie verkondiger gevraagd en is de schrijver van talrijke boeken en boekjes waaronder *All things new*, *Bitesize Theology* and *Enjoying God always*.

Inleiding

Dit is de vertaling van enkele gedeelten uit een boek, dat in de zomer van 2004 verscheen. De schrijver heeft enkele waardevolle opmerkingen over de achtergronden van het begrip Opwekking waarbij hij de situatie beoordeelt vanuit zijn Engelse achtergrond. Ongetwijfeld is veel daarvan ook van toepassing op de geestelijke situatie in Nederland.

Herleving

In Psalm 85.6 bidt de Psalmist "Zult Gij ons niet doen herleven, opdat Uw volk zich in U verheuge?" Dit is de echo van een gebed dat sindsdien vaak door Gods volk bij menige gelegenheid heeft geklonken. Met het oog op de evangelische beweging in Groot Brittanje gedurende de tweede helft van de 20^e eeuw en het begin van de 21^e eeuw moeten we nu zeker hetzelfde dringende verzoek tot God richten.

Wat Is Herleving?

Toen de Psalmist aan God om opwekking vroeg, wat bedoelde hij toen? Waar zag hij naar uit? Opwekking veronderstelt leven maar God laat doden niet herleven omdat zij wedergeboorte, geen opwekking nodig hebben. Wanneer iemand buiten bewustzijn uit de zee wordt gehaald mogen sommigen proberen hem met mond op mond beademing te laten herleven. Maar als het lichaam meerdere dagen in zee heeft gelegen zal niemand het proberen. De man is dood en opwekking is onmogelijk. Zo is het ook met geestelijke opwekking. Het is onmogelijk om de geestelijk doden te laten herleven. Met andere woorden, opwekking is een werk van God onder gelovigen, onder hen, die al geestelijk leven. De Psalmist zegt herleef ons, niet hen. Opwekking is oorspronkelijk niet het antwoord op een goddeloze samenleving – het is het antwoord op een liefdeloze en krachteloze kerk. Een met de kracht van de Heilige Geest vervulde kerk is het antwoord op een goddeloze maatschappij.

Waarom Hebben Wij Herleving Nodig?

Dat is omdat ons geestelijk leven achteruitgegaan is. De oorzaken daarvoor zijn talrijk maar het komt altijd op hetzelfde neer – zonde. Wereldsgezindheid, verlies van zicht op onze Verlosser en het verlaten van onze eerste liefde zijn allen oorzaken en het zijn allemaal zonden. Het droevigste van deze conditie is dat het niet ongewoon is. Daarom moest de Psalmist zeggen: "herleef ons opnieuw." Het grootste gevaar is, dat kwijnend geestelijk leven niet ongewoon is. We kunnen vinden, dat "gewoon" het "normale" is. We raken aan onze conditie gewend en als het ons ooit hindert troosten we ons met de gedachte dat alle Christenen hetzelfde zijn. We kunnen misschien geestelijk zelfs beter dan de meeste anderen zijn, maar wat heeft het er mee te maken als we krachteloos zijn. Dit was het probleem van de gemeente van Sardes. Het had de naam van levend te zijn en ze was daar ongetwijfeld trots op, maar in Gods oog was ze dood, (Openb. 3.1-6) Met Laodicea was het nog erger, "Omdat gij zegt: Ik ben rijk en ik heb mij verrijkt en heb aan niets gebrek, en gij weet niet, dat gij zijt de ellendige en jammerlijke en arme en blinde en naakte," (Openb. 3.17) Zulke gemeenten bidden nooit om herleving omdat ze er de noodzaak niet van inzien. De Psalmist zag het anders. Hij zag de nood en vandaar zijn gebed. Zien wij de nood? In Psalm 85 zien we drie redenen waarom we tot God om herleving zouden roepen.

GODS TOORN RUST OP ONS (Vss. 3-5)

Goddelijke toorn is Gods antwoord op de zonde van zijn volk. Daarvan was de Psalmist zich goed bewust. Hij beseftte dat de problemen van Gods krachteloos volk niet door satanische verdrukking maar door goddelijke toorn werden veroorzaakt. God haat alle zondew en tolereert dit in het bijzonder niet als het de zonde van zijn volk is. Zo is het gebed om herleving een belijdenis van schuld. Als het dat niet is, zal het nooit beantwoord worden. Onze geestelijke conditie is onze eigen schuld. De roep om herleving is een roep om genade dat God ons tot een plaats terugbrengt, die we, door de zonde verleid, verlaten hebben. Dit is de tragedie van zonde in een Christen, wanneer die binnen komt, gaat de zegen eruit. Gods toorn komt omdat hij zonde haat, maar er is een andere reden – God heeft zijn volk lief. Gods toorn is een uitdrukking van goddelijke liefde. Als deze toorn onze levens niet kwam storen, zouden we er tevreden mee zijn om voor altijd in een kwijnend geestelijk leven te leven. Daarom moet het gebed om herleving bekering en belijdenis van zonde inhouden. Herleving kan niet georganiseerd of kunstmatig opgewekt worden; alleen God kan het doen. Het is niet het gevolg van gebed of prediking, maar we moeten bidden en prediken. Herleving is het resultaat van genade. Herlevingen hebben bijna altijd grote prediking voortgebracht, maar grote prediking kan geen herleving voortbrengen.

Onze Behoeftte Om Ons In De Heer Te Verheugen (Vs. 6)

Als Gods volk zondigt kunnen zij niet hun verlossing maar wel vele andere dingen verliezen. Allereerst de vreugde des Heren. Deze vreugde bestaat niet uit tot koortshoogte opgezweeptte emoties. Het betekent zelfs niet een zich verheugen in Gods zegeningen, maar eerder een zich verheugen in Heer zelf. De Schrift maakt het zonneklaar dat Christenen bedoeld zijn om zich in de Heer te verheugen. "Zodat ik kan gaan tot Gods altaar, tot de God mijner jubelende vreugde... (Ps. 43.4)" In Psalm 63 zat David tot zijn nek in de problemen, maar hoe anders is zijn gebed van onze formele voorspelbare (smeeek-)beden. Lees de hele Psalm. In Phil. 4.4 zegt Paulus ons altijd in de Heer te verheugen. Hij schreef dit vanuit zijn gevangenis cel maar zelfs daar werd zijn hart verwarmd door de voelbare ervaring van Gods loutere goedheid. Wat kennen wij van deze dingen? Het is de armoede van ons gebedsleven, dat ons gebrek aan christelijke vreugde blootlegt. Onze gebeden worden beleefd, correct, mooi maar krachteloos. Luister naar Maurice Roberts. "Er bestaat echter de werkelijke mogelijkheid bij elke Christen dat ze zullen leren leven op afstand van de liefde van Christus. Onze verdorvenheid werkt in ons een voortdurende neiging ons van Christus in de schaduwen terug te trekken. In de ervaring van Gods volk kunnen dagen en zelfs maanden voorbijgaan waarin ze feitelijk vreemdelingen zijn voor de innerlijke vreugde van Christus' liefde in hun harten. De ziel wordt ongevoelig. Lagen van wereldsgezindheid als verflagen op een oude deur, spreiden zich over de ziel uit tot we er aan wennen niets te voelen, niets te genieten, niets te verwachten, niets te weten van die hartverwarmende ervaringen, die hoogst belangrijk voor ons geestelijk welzijn zijn. De volgende stap is, dat de gelovige in dood formalisme valt. Gebed is dan niet anders dan plicht en routine. De Bijbel wordt nog gelezen om de schijn op te houden of om de zwakke stem van het geweten te sussen. Maar geestelijke godsdienst oefening wordt niet langer genoten. De ziel smaakt niet langer de dingen van de Geest. Het gevolg is, dat nieuwe metgezellen worden gezocht, die onvriendelijk tegenover een godsdienst van het hart staan. Dan komen er crises in de gehoorzaamheid aan Gods Woord." Daarom

hebben we herleving nodig. We zijn ons allen bewust dat de conditie, die Roberts beschrijft veel te lang in onze harten geduurd heeft. Geen vreugde des Heren is een symptoom van de niet gevoelde aanwezigheid des Heren.

Zodat Heerlijkheid In Ons Land Woont, (Vs. 10)

Als Gods heerlijkheid niet in zijn gemeente is, kan die niet in het land zijn. Het verschrikkelijke van zonde in een Christen is niet alleen dat het Gods toorn oproept, maar ook gaat Gods heerlijkheid weg. *Ikabod* (de heerlijkheid is weg) staat vandaag boven zoveel gemeenten geschreven in landen, die vroeger om hun christelijke karakter bekend stonden – dus die landen die niets van God afweten. Heerlijkheid in het land betekent dat Gods aanwezigheid erkend en op prijs gesteld wordt. Het hele land kan misschien niet bekeerd zijn, maar de heerlijkheid des Heren dwarsboomt de werkzaamheid van zonde. Dit blijkt uit Psalm 85. 10-13. "Goedertierenheid en trouw ontmoeten elkander, gerechtigheid en vrede kussen elkaar, trouw spruit voort uit de aarde, en gerechtigheid ziet neder van de hemel. Ook zal de Here het goede geven, en ons land zal zijn gewas voortbrengen; gerechtigheid zal voor Hem uitgaan en zijn schreden richten op de weg." Herleving begint allereerst bij gelovigen maar daar houdt het niet op. Onvermijdelijk gaat het ongelovigen raken en menigten worden behouden. In zijn beschrijving van de Herleving op de Hebriden 1949-1952 schreef Duncan Campbell, "Herleving is Gods gang temidden van zijn volk, een bewustzijn van God, die beslag op de gemeenschap legt ... herleving is een gemeenschap, die met God verzadigd is." Dat is heerlijkheid in het land. Toen Psalm 85 geschreven werd verwachtte de Psalmist geen herleving. Integendeel, hij speurde de toorn van God op het volk maar toch wordt er hoop en vertrouwen aan het eind van de Psalm uitgedrukt. Is dat terecht of "wishful thinking"? De Psalmist heeft vaste grond voor zijn vertrouwen, en die hebben wij ook. Zijn vertrouwen was, dat God het eerder gedaan had – lees vss. 2-4. Hij ziet terug op Gods handelen met zijn volk in het verleden en zegt: "Herstel ons, o God van ons heil," vs. 5. Hij vraagt het opnieuw te doen – om voor deze generatie te doen wat de Heer voor hun voorouders gedaan had. Dit moedigt ons aan om ons met kerkgeschiedenis vertrouwd te maken. Om de grote herlevingen van het verleden te lezen, niet als een nostalgische oefening, maar om onze visie van God te voeden en een vertrouwen in de genade en zorg voor zijn volk aan te kweken. In een volgend hoofdstuk bespreekt Jeffery de vraag: *Waarom Is Er Al Zolang Geen Herleving Geweest?* James Buchanan zei over herleving, "Het bestaat uit twee dingen – een algemene mededeling van nieuw leven, sterkte en kracht voor hen die al tot Gods volk behoren; en een merkwaardig ontwaken en bekering van zielen, die tot nu toe zorgeloos en onbekeerd zijn; met andere woorden, het bestaat uit nieuw geestelijk leven, dat aan de doden wordt medegedeeld, en een nieuwe geestelijke gezondheid voor de levenden." Herleving heeft niets met nationaal temperament of eigenschappen te maken. Het komt zowel naar de gereserveerde Engelse als naar de licht opgewonden Keltisch en Latijnse landen. In zijn boek *The Flaming Tongue* trekt Dr. Edwin Orr de herlevingen in de eerste helft van de 20^e eeuw na. Hij neemt zijn lezers mee naar Wales, Engeland, Korea, Scandinavië, Europa, Noord Amerika, Latijns Amerika, Australië, Zuid-Afrika, India, China en Japan.

Waarom is er al zolang geen herleving geweest?

Herleving is een wereldwijd verschijnsel dat geen grenzen kent. Het raakt het hart van de samenleving en niet alleen maar het godsdienstige aspect ervan. Van de 19^e

eeuwse herleving in Brittanje zegt Orr: "Herleefde Evangelicals mobiliseerden de (publieke) opinie en pakten veel sociaal onrecht aan, ze stonden achter de vakbonden en legden wettelijke hervormingen voor arbeidsvoorwaarden vast. Dit alles gebeurde zonder geweld – alles langs de weg van woordelijke overtuiging waartegen de reactionairen, hoewel zij heftig verzet boden, niet bestand waren. Tegelijk met het voorkomen van sociaal onrecht ontstond er een veelheid van organisaties, die voor de ongelukkigen in het leven geroepen werden tot uiteindelijk de Staat zelf, de nog niet wedergeboren samenleving, de normen van het Nieuwe Testament als de norm voor de beschaving begon te aanvaarden." Hij vervolgt: "Groot Brittanje was het eerste land in de wereld waarde industrialisatie plaatsvond. De werkers waren gevangen in een tredmolen van concurrerende geestdodendheid, dat hen 16 volle uren per dag geweld aandeed. Evangelische leiders, met inbegrip van Lord Shaftesbury en leden van de Clapham Sect, brachten een einde aan veel treurige uitbuiting en bevorderden allerlei maatschappelijke verbeteringen. Niet minder dan de eerste minister Lloyd George schreef het tegoed aan de Evangelische Herleving toe, de beweging, "die de conditie van de werkende klasse in loon, arbeidsduur en anderszins verbeterde." Hetzelfde gebeurde in de Verenigde Staten door wat de "Sentimentele Jaren" genoemd worden toen georganiseerde goede werken en verbetering in de Amerikaanse Staten floreerden. Nog niet lang geleden ervoeren delen van Zuid-Amerika en China merkwaardige demonstraties van herlevingskracht. Dit geldt ook voor verschillende Aziatische landen, maar niet West-Europa. We moeten ons afvragen waarom zoveel ontwikkelde landen als Engeland, Amerika, Australië of Zuid-Afrika alleen op deze gebeurtenissen in de geschiedenis kunnen terugzien in plaats dat ze deel van de huidige ervaring uitmaken. Zo hebben we bij voorbeeld in Groot Brittanje gedurende een zeer lange tijd niets van herlevingskracht gezien. Aan het eind van de jaren 40 was er opwekking op de Hebriden en daarvoor in 1904-1905 in Wales, maar, voor een algemene herleving, die heel Brittanje raakte moeten we teruggaan naar 1859. In Januari van dat jaar zei Charles Spurgeon, "We moeten belijden dat we nu niet de uitstorting van de Heilige Geest hebben, die we konden wensen... O, als Gods Geest op hen zou komen die vanavond bijeen zijn, en op alle bijeenkomsten van heiligen wat een effect dit zou hebben. We zijn niet op zoek naar buitengewone opwindung, de onechte begeleiders van echte herlevingen, maar we zoeken de uitstorting van Gods Geest... De Geest blaast nu op onze kerken met Zijn levenwekkende adem, maar het is als een zachte avondwind. O, dat er een stormende machtige wind mocht komen, die alles voor zich zou wegblazen. Dit is het gebrek van de tijd, dit is het grote gebrek van ons land. Moge het komen als een zegen van de Allerhoogste. Aan het eind van dat jaar kwam er herleving. Ongetwijfeld zijn er veel redenen waarom herleving van het godsdienstige toneel verdwenen schijnt te zijn, maar ik wil er drie noemen, waarvan ik geloof dat die de rest dekken.

1. EEN VERANDERING IN EVANGELISCH DENKEN

Het is een eenvoudig historisch feit, dat tot het midden van de 19e eeuw herlevingen vrij vaak in Brittanje voorkwamen. Dr. Eifion Evans zegt, "Tussen 1762 en 1862 waren er en minstens vijftien bijzondere opwekkingen in Wales." Maar sindsdien heeft Wales maar één opwekking gezien. Hoe komt dit? In die dagen dachten Christenen in termen van herleving. Als er een periode van geestelijke droogte was en het ging niet goed in de kerk riepen de leiders het volk onmiddellijk tot gebed en berouw. Ze riepen tot God voor een visitatie van de Heilige Geest. We hebben dit in de eerdere woorden van Spurgeon gezien. In Amerika gebeurde hetzelfde. Eifion

Evans vertelt ons, "Op 1 December werd onder leiding van de Presbyterianen een driedaagse Conventie in Pittsburg bijeengeroepen. Het ging om "de noodzaak van een algemene herleving van godsdienst in alle vertegenwoordigde alsook in andere kerken." Tijdens de openingszitting van deze Conventie preekte Charles Hodge over Zacharia 4.6. "Dit is het Woord des Heren tot Zerubbabel: niet door kracht noch door geweld, maar door mijn Geest! zegt de Here der heerscharen." Tijdens de zittingen die volgden werd gesproken over, ten eerste de noodzaak van een godsdienstig ontwaken; ten tweede, de hindernissen daartegen en ten derde, middelen die zo'n zegen moeten veilig stellen." Dit soort oproep wordt heden ten dage nauwelijks gehoord. Het einde van de 19^e eeuw zag de opkomst van vrijzinnige theologie en Christenen kregen te maken met aanvallen op de Bijbel en op Gods bovennatuurlijke kracht. Het is stellig veelbetekenend dat 1859 het jaar was van de laatste algemene herleving in Brittanje en ook het jaar dat Charles Darwins *The Origin of the Species* werd gepubliceerd. Dit boek liet de evolutie-theorie in het land exploderen en dompelde de kerken in verwarring. Evolutie leidde er toe, dat veel naamchristenen het beetje geloof, dat ze hadden, verloren en dat veel trouwe Christenen de vraag naar Gods bovennatuurlijke kracht stelden. Het gevolg hiervan was, dat in tijden van geestelijke duisternis niet naar een ingrijpen van God in herleving werd uitgezien, zoals vorige generaties gedaan hadden, maar geprobeerd werd zelf het antwoord te geven. Er kwamen evangelisatie-campagnes, die voor die tijd tamelijk onbekend waren. Velen zijn door deze campagnes tot bekering gekomen en zij hebben zeker een plaats in het kerkelijk leven – maar zij zijn niet het antwoord op geestelijke droogte. De tweede helft van de 20e eeuw zag een ongekend aantal evangelisatie-campagnes in Brittanje maar bij het begin van de 21e eeuw is het land goddelozer dan ooit. Het denken van Christenen is veranderd. Ze bidden niet om herleving en verwachten het niet. In plaats daarvan roepen we een comité bijeen, nodigen een evangelist uit en organiseren publiciteit. Dat is eigenlijk de situatie van vandaag en het voert naar een tweede reden.

2. Christenen geloven niet dat herleving mogelijk is

Dit is het algemene gezichtspunt van de Evangelicals geworden. Herleving is uit de mode. We hebben het nooit beleefd vandaar de neiging te denken, dat het 100 jaar geleden mogelijk was, maar nu niet. Er wordt gedacht, dat onze dagen anders zijn, de mensen zijn beter af, zijn beter opgeleid zodat wat onze voorouders bezig hield, nu geen uitwerking heeft. Maar hier wordt vergeten, dat herleving een bovennatuurlijke werking van God is. In Maleachi 3.10 doet God een belofte aan zijn volk in een tijd van grote geestelijke droogte: "Brenge de gehele tiende naar de voorraadkamer, opdat er spijs zij in mijn huis; beproeft Mij toch daarmee, zegt de Here der heerscharen, of Ik dan niet voor u de vensters van de hemel zal openen en zege in overvloed over u afgieten, zodat er geen schuren genoeg wezen zullen." De context maakt duidelijk dat Israëls probleem niet agrarisch maar geestelijk was. Hun hele relatie met God was verkeerd. De zinsnede "vensters des hemels" is veelbetekenend. Het wordt zelden in de Schrift gebruikt en elke keer beeldt het een buitengewone werking van God uit. In Genesis 7.11 werden de sluisen des hemels geopend om Gods toorn in de Zondvloed te demonstreren. In Maleachi 3.10 zouden de hemelvensters buitengewone zegen brengen. In 2 Koningen 7.2 lezen we het opnieuw. Hier gaat het om een reactie van de lippen van een ongelovige man. De belofte van God, (7.1) werd als onmogelijk belachelijk gemaakt. We zouden vandaag zeggen: hoe een koe een haas vangt. Maar het onmogelijke gebeurde en het gebeurde door goddelijk ingrijpen. God deed het. Dit is het antwoord voor hen, die

geloven dat herleving onmogelijk is. God kan tussenbeide komen. Maleachi geloofde het en Gods heerlijkheid en kracht is onze reden om ook in herleving te geloven. De Heer, die het heeft eerder gedaan, kan het opnieuw doen. In de eerste eeuw keerde Hij de wereld onderstboven door de prediking van een handvol onontwikkelde mensen. In de 18^e eeuw zette Hij Engeland op zijn kop door de prediking van George Whitefield – de zoon van een kroegbaas uit Gloucester, en door de prediking van John Wesley – een enigszins gereserveerde en intellectuele Anglicaan.

3. Veel Christenen zijn bang van herleving

Vanuit onze veilige, rustige, kalme haven van evangelikalisme zien we met vrees naar de withete gloed van herleving. Bidstonden, die de hele avond of nacht duren, mensen die in zielestrijd van overtuiging uitschreeuwen, zijn allemaal zo anders van wat wij kennen. We vrezen en hebben het over teveel emotionalisme. Niemand wil vieselijk emotionalisme maar we moeten oppassen de duivel niet onze vrees te laten gebruiken, die er toe leidt, dat de Geest gedooft wordt. Sommigen stellen herleving gelijk met pinkster- of charismatisch vuur, en dit willen we niet. Dit openbaart eigenlijk onwetendheid over de kerkgeschiedenis. Bijna elke herleving in Brittanje en Amerika kwam in en door sterk calvinistische kringen. De grootste vrees is misschien wat het ons persoonlijk kost. Herleving maakt een einde aan alle hoogmoed en huichelachtigheid en openbaart geheime zonden, die lang verborgen bleven. Brian Edwards schrijft: "Herleving is altijd een herleving van heiligheid. En het begint met een verschrikkelijke overtuiging van zonde. De vorm, die deze overtuiging van zonde aanneemt, verontrust dikwijls velen, die over herleving lezen. Soms is die ervaring verpletterend. Mensen huilen ongecontroleerd en erger! Maar er bestaat niet zoiets als herleving zonder tranen van overtuiging en berouw." Edwards vervolgt: "Maar dit alles is slechts het begin. Duncan Campbell verklaarde steeds opnieuw dat echte herleving, herleving van heiligheid is en dat heiligheid meer begerenswaard is dan geluk. Iemand, die onder de prediking van Campbell tot bekering kwam zei, dat zijn bekering hem \$. 10.000 kostte. Hij moest terug naar Amerika en een jaar lang werken om de dingen te vergoeden, die hij als zondaar gedaan had. (Tijdens onze pastorale bediening in de jaren 70 kostte het iemand, die door overtuiging van zonde tot inkeer kwam op dezelfde manier fl. 14.000,-. Daarvoor moest ook hij een jaar hard werken en heeft er zelfs honger voor geleden. Hoewel de recherche er mee gemoeid was, volgde geen gerechtelijke vervolging) Tweehonderd jaar eerder gaf de grote Amerikaanse theoloog Jonathan Edwards als commentaar, dat een uitwerking van herleving is dat het zondaars ertoe brengt "onmiddellijk met hun zondige praktijken te breken." Het diepe werk van overtuiging leidt altijd tot een vrijheid en vreugde in de nieuw gevonden ervaring van vergeving. Volgend op de "verslagenheid van hart" komt de "uitbarsting van de vreugde van behoud." Zulke gebeurtenissen zijn zo vreemd aan onze ervaring dat er vrees verwacht wordt. We moeten ons bewust zijn, dat deze dingen niet georganiseerd worden maar in herleving normaal zijn. Het besef van de Heilige Geest is zo werkelijk, liefde voor Jezus zo kostbaar, een bewustzijn van Gods heiligheid zo intens, dat zonde niet verborgen kan blijven. Onze vrees moet tot God gebracht worden zodat we, met de heiligen van de voorgaande eeuwen, tot God om herleving kunnen roepen. Hiermee suggereer ik niet, dat als we deze dingen rechtzetten we volgende week herleving hebben. Maar ik zeg, dat we deze dingen recht moeten zetten of we zullen nooit herleving zien. Hervorming is onze business, maar God alleen kan herleving geven.